

URL: virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp7/konf1/Chumak.pdf

4. Щубелка Н. В. Сучасна освіта в контексті парадигмальних зрушень. *Філософські дослідження*: збірник наукових праць Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля. Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2010. Випуск № 12. С. 51–60.

Кальчук Ілля Васильович

здобувач вищої освіти 1 курсу
факультету для підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції,

Токар Андрій Анатолійович

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки,
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ОПТИМІЗАЦІЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Співробітник правоохоронних органів щодня перебуває в умовах, які мають високу стресогенність: контактує з обвинуваченими і підозрюваними, постійно потрапляє під вплив негативної інформації. Часто стрес розглядається з позицій його негативного впливу на духовне і фізичний стан здоров'я співробітника, а також на ефективність виконання службових завдань.

Однак таке уявлення про функції стресу в структурі професійної діяльності суперечить класичній концепції стресу Г. Сельє, згідно з якою стрес є ніщо інше, як неспецифічна реакція адаптації.

Отже, закономірно очікувати, що є умови, при яких стрес буде володіти позитивним впливом на ефективність професійної діяльності співробітників. Під впливом стресу, формується швидше і точніше мислення, постійна зібраність і готовність до непередбачених обставинам, миттєва реакція при появі небезпеки [1].

Людина стає більш рішучою і відповідальною, її менше турбують тимчасові труднощі, набагато гостріше відчуває почуття обов'язку, яке пов'язане з бажанням якісно виконувати поставлені цілі та завдання. До даного переліку можна додати підвищену зосередженість і концентрацію, підприємливість та ініціативність, прояв всіляких сил для виконання завдань, велика наполегливість у досягненні певної установки і бойова схвильованість.

Негативний вплив стресу на професійну діяльність співробітників проявляється в можливості розвитку алкоголізму, наркозалежності (в окремих випадках), психічної напруженості, зниження емоційного тону, характеризується уповільненням реакцій, втратою пильності і хибним занепокоєнням.

Психічна напруженість – це стан, обумовлений передбаченням несприятливого розвитку подій для суб'єкта, супроводжується почуттям страху, тривоги, млявості, втоми, дратівливості і загального дискомфорту [3].

Позитивний вплив стресу на професійну діяльність співробітника полягає в мобілізації резервних можливостей організму, формуванні досвіду, розширенні й зміцненні адаптивних можливостей індивіда, поповненні потенціалу резерву сил, сприянні соматичного, психічного, особистісного розвитку, спонуканні до пошуку рішень у конфліктних ситуаціях і в досягненні життєвих цілей.

Кількість проведених оперативно-розшукових заходів, розглянутих матеріалів і заяв, розслідуваних злочинів, відноситься до кількісних показників оцінки обсягу виконаної роботи. Оцінка ефективності роботи пов'язана з її якісною стороною: тобто якістю проведених оперативно-розшукових заходів і слідчих дій, розкриттям злочинів, часом, який було витрачено.

Крім цього, при оцінці діяльності органів внутрішніх справ необхідно брати до уваги їх морально-психологічний і службово-бойовий стан, а також дотримання вимог законності. З точки зору дотримання законності, в основу оцінки роботи співробітників можуть покладені такі характеристики:

- випадки неправомірних дій співробітників органів внутрішніх справ при виконання службових обов'язків;
- число необгрунтованих затримань і арештів громадян;
- кількість скасованих постанов про припинення кримінальних справ;

Негативний вплив стресу відзначається в цілому ряді психічних феноменів, які мають різний ступінь стійкості і різних характером впливу на ефективність професійної діяльності співробітників.

Один з них – це професійна деформація або деструкція особистості. Можна констатувати надзвичайну розмаїтість дефініцій, і як наслідок цього, широкий діапазон психічних явищ, які можуть бути вміщені в поняття професійних деформацій особистості.

Зазвичай до них відносять: трудоголізм, професійний інструменталізм, професійний фетишизм,

професійна інтолерантність, професійний догматизм, професійна демонстративність, рольовий експансіонізм, професійна агресія, дефектоцентризм, віктимізація, соціальне лицемірство, адміністративний захват, феномен недовіри, синдром емоційного вигорання, синдром всюдозволеності, синдром асоціальної перцепції, синдром жалісливої втоми.

Емоційне вигорання може розглядатися як фіксований на рівні смислових особистісних структур ефект адаптації професіонала до стресогенних умов трудової діяльності. При формуванні синдрому емоційного вигорання трансформується передовсім ставлення до предмету праці, він втрачає свою привабливість для фахівця, володіє або нейтральною, або негативною емоційним забарвленням [4].

Феномен недовіри – це професійна деструкція особистості у специфічних умовах здійснення професійної діяльності, яка жорстко регламентує тип і характер взаємодії з оточуючими.

Провідною умовою, що дозволяє оптимізувати вплив стресогенних факторів на професійну діяльність співробітників, є психологічна підготовка, що забезпечує стійкість до стресів співробітників.

Існує кілька визначень поняття стресостійкості.

Стресостійкість є інтегративним властивістю людини, яка визначається ступенем адаптації до впливу екстремальних факторів середовища, розвитком психічних, фізіологічних і соціальних характеристик особистості, рівнем активації фонових ресурсів організму і проявляється в показниках функціонального стану, працездатності та поведінки людини.

Таким чином, професійно-психологічна підготовка – це організований і ефективно виконаний процес підвищення, підтримки і формування рівня психологічної готовності співробітників до вирішення службових та оперативних цілей, проблем, задач.

Професійно-психологічні навички, вміння і майстерність співробітників вимагають точного, суворого і чіткого дотримання правил безпеки. Це відіграє значну роль в екстремальних умовах, оскільки виконання завдання і безпека всього підрозділу залежить від безпеки кожного співробітника [5].

Список використаної літератури

1. Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських. Наказ Міністерства внутрішніх справ від 06 лютого 2019 року № 88. *Офіційний вісник України*. 2019. № 30. Ст. 1080

2. Про затвердження Положення про Національну поліцію. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877. *Офіційний вісник України*. 2015. № 89. Ст. 2971.

3. Цільмак О. М. Формування психологічної компетентності у курсантів закладів вищої освіти МВС України. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України*: збірник наукових праць. Харків : ХНУВС, 2018. С. 124–127.

4. Сокурченко В. В. Реформа правоохоронної системи як уособлення практичної реалізації вектора безпеки Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2016-5/doc/4/06.pdf> (Дата звернення: 08.08.2019).

Каримов Артем

курсант 1 курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Наукові керівники:

Фурса В. В., Токар А. А.,

*(кафедра тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ)*

ВИВЧЕННЯ АДАПТОВАНOSTІ КУРСАНТІВ ДО УМОВ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ МВС УКРАЇНИ

Аналізуючи сучасний етап розвитку українського суспільства, ми бачимо необхідність у впровадженні нових принципів підготовки професіоналів для органів і підрозділів внутрішніх справ як для структури, яка забезпечує безпечне функціонування і розвиток суспільства. Якісні зміни у структурі правоохоронних органів ведуть до необхідності вдосконалення системи психологічного відбору, підготовки, а також оптимізації професійної адаптації у вищих навчальних закладах МВС України.

Треба відзначити, що процеси соціальної, психологічної та професійної адаптації курсантів у вищих навчальних закладах МВС України рідко стають об'єктом комплексного дослідження. Крім того, також фактично відсутні цілісні дослідження у сфері діагностики рівня розвитку адаптивності курсантів. Хоча відомо, що від цього залежить якість виконання службових обов'язків у майбутньому [1, с. 119].

Кажучи про професійну адаптацію, ми маємо на увазі адаптацію особистості до її офіційного